

Commissie voor de
milieueffectrapportage

Uitbreiding Euro Tank Terminal B.V

Advies voor richtlijnen voor het milieueffectrapport

18 november 2008 / rapportnummer 2149-25

1. HOOFDPUNTEN VAN HET MER

Euro Tank Terminal B.V. (ETT) heeft het voornemen om de inrichting voor de op- en overslagterminal voor koolwaterstoffen, gelegen aan de Wolgaweg 33 te Rotterdam, uit te breiden met 11 tanks met een totale capaciteit van 400.000 m³, voor de opslag van onder andere benzine, jetfuel, stookolie en methanol.

Ten behoeve van de vergunningaanvraag Wet milieubeheer (Wm) en de Wet verontreiniging oppervlaktewateren (Wvo) wordt de procedure van de milieueffectrapportage (m.e.r.) doorlopen. Gedeputeerde Staten van Zuid-Holland zijn in deze procedure bevoegd gezag voor de Wm vergunning. Rijkswaterstaat is bevoegd gezag in het kader van de Wvo.¹

De Commissie beschouwt de volgende punten als essentiële informatie in het milieueffectrapport. Dat wil zeggen dat het MER onvoldoende basis biedt voor het meewegen van het milieubelang in de besluitvorming, als de volgende informatie ontbreekt:

- kwantitatieve milieu-informatie over de milieueffecten en gevolgen van mogelijk mitigerende maatregelen van de voorgenomen activiteit en verschillende alternatieven.² Bijzondere aandacht moet worden besteed aan de milieuaspecten externe veiligheid, luchtkwaliteit en natuur;
- het meest milieuvriendelijke alternatief op basis van de meest milieuvriendelijke combinatie van technische uitvoeringsvarianten;
- een goede samenvatting. De samenvatting moet als zelfstandig document leesbaar zijn en een goede afspiegeling zijn van de inhoud van het MER.

In de volgende hoofdstukken geeft de Commissie in meer detail weer welke informatie in het MER moet worden opgenomen. De Commissie bouwt in haar advies voort op de startnotitie. Dat wil zeggen dat in dit advies niet wordt ingegaan op de punten die naar de mening van de Commissie in de startnotitie voldoende aan de orde komen.

2. ACHTERGROND EN BESLUITVORMING

2.1 Achtergrond

Neem in het MER een overzicht op van de achtergronden en doelstellingen van dit project. Onderbouw in het MER waarom er is gekozen voor uitbreiding op de aan de huidige inrichting grenzende locatie.

2.2 Beleidskader

In de startnotitie wordt een overzicht gegeven van het relevante beleid en de relevante wet- en regelgeving. DCMR heeft aanvullend beleid met betrekking

¹ Voor nadere projectgegevens en bijzonderheden wordt verwezen naar bijlage 1 en voor een overzicht van zienswijzen adviezen naar bijlage 2.

² in vergelijking met de referentiesituatie.

tot geur³. Geef in het MER aan welke randvoorwaarden en eisen de beleidskaders aan het project stellen.

3. VOORGENOMEN ACTIVITEIT EN ALTERNATIEVEN

3.1 Algemeen

De voorgenomen activiteit is een uitbreiding ten opzichte van de huidige (Fase 1) en geplande al bijna uitgevoerde (Fase 2) inrichting. Beschrijf in het MER deze fases daarom beknopt. Geef aan welke onderdelen van de uitbreiding en modernisering van de steigers onderdeel uitmaken van de voorgenomen activiteit. Beschrijf tenslotte in hoeverre binnen de uitbreiding en aanpassing van de steigers gebruik gemaakt zal worden van bestaande installaties (bijvoorbeeld op het gebied van dampverwerking en afvalwaterbehandeling).

Houd er bij de ontwikkeling van de alternatieven rekening mee dat aangekoppelde schepen onderdeel uitmaken van de inrichting.

Het type product dat wordt opgeslagen en hoe vaak die wordt overgeslagen is van grote invloed op de milieueffecten. Bespreek in het MER:

- de (bandbreedte van de) samenstelling van de in de terminal op- en overgeslagen producten;
- de gemiddelde en maximaal te verwachten doorzet;
- de verwachte verdeling van deze doorzet over de modaliteiten transport over water en via pijpleidingen.

Geef verder inzicht in de (bandbreedte van de) toename van het aantal scheepvaartbewegingen van en naar de terminal als gevolg van het initiatief.

Ga voor ieder van de milieuaspecten na in hoeverre het nodig is om bij de effectbeschrijving ook rekening te houden met de nieuwe activiteiten of projecten in de omgeving. Het gaat daarbij om ontwikkelingen die mogelijk in cumulatie met het voornemen belangrijke milieugevolgen voor het studiegebied (kunnen) hebben. Als nog onvoldoende inzichtelijk is in welke mate deze activiteiten of projecten bijdragen aan de milieubelasting dan kan dit beschreven worden middels een meest realistische/verwachte scenario en een “worst case”-scenario.

3.2 Alternatieven

Volgens de startnotitie zullen in het MER diverse technische uitvoeringsvarianten worden onderzocht onder andere op het gebied van externe veiligheid, de technische uitvoering van de opslag tanks en beperking van emissies naar de lucht.

Besteed in het MER naast de in de startnotitie genoemde technische uitvoeringsvarianten ook aandacht aan de volgende onderwerpen:

- vast-dak tanks al of niet met inwendig drijvend dak en DVI;
- drijvend dak tanks voorzien van “domes”;

³ Hiertoe vraagt DCMR de 1 ge/m³ 99,5 percentiel contour in beeld te brengen anders dan de 98 percentiel die landelijk gebruikelijk is.

- dubbelwandige tanks;
- blussystemen;
- minimalisatie van de daklanding⁴, bijvoorbeeld door het verwerken van leidingaansluitingen en mengsystemen in de bodem van de tank;
- techniekeuze van de waterzuivering;
- gescheiden behandeling van schone en vuile waterstromen;
- toepassing van walstroom.

Bepaal voor ieder van de technische uitvoeringsvarianten of deze op basis van best beschikbare technieken (BBT) zijn en wel of niet de voorkeur genieten. Zodoende kan gemotiveerd een voorkeursalternatief en een meest milieuvriendelijk alternatief (mma) worden ontwikkeld.

3.3 Meest milieuvriendelijk alternatief

Ontwikkel het mma op basis van de combinatie van bovenstaande uitvoeringsvarianten, waarbij minimale effecten op het milieu optreden.

Werk in het mma in ieder geval het volgende uit:

- een benadering van een nul-emissie terminal, op basis van de onderzochte uitvoeringsvarianten met de laagste emissies van VOS⁵;
- het minimaliseren van de overige milieueffecten.

3.4 Referentie

In de startnotitie staat dat het nulalternatief, waarbij Euro Tank Terminal zal bestaan uit Fase 1 en Fase 2, als referentie zal dienen voor de voorgenomen activiteit. Het is hierbij belangrijk dat in de referentie de milieueffecten van de huidige Fase 1 en toekomstige Fase 2 inrichting beschreven worden. Bij de autonome ontwikkeling moet daarnaast in ieder geval in beeld worden gebracht wat de gevolgen zijn van andere activiteiten en initiatieven in het studiegebied waarover reeds besluiten zijn genomen.

4. BESTAANDE MILIEUSITUATIE EN MILIEUGEVOLGEN

4.1 Algemeen

De bestaande milieutoestand inclusief de autonome ontwikkeling enerzijds en de milieueffecten van de alternatieven anderzijds moeten gelijkwaardig worden beschreven. Geef per milieuaspect aan of er mitigerende maatregelen mogelijk zijn, die de verwachte negatieve effecten op dat aspect kunnen wegnemen of verzachten.

Maak bij de beschrijving van de milieugevolgen onderscheid tussen gevolgen tijdens de aanlegfase en de productiefase.

⁴ De daklanding is het hoogteverschil tussen de bodem van de opslagtank en het dak van de opslagtank in een leeggepompte 'drijvend-dak' tank. In dit hoogteverschil ontstaat bij het vullen van de opslagtank een damp van vluchtige organische oplosmiddelen die uiteindelijk naar de lucht geëmitteerd wordt. Hoe lager de daklanding hoe lager ook de uiteindelijke emissie naar de lucht.

⁵ VOS staat voor vluchtige organische oplosmiddelen.

4.2 Externe veiligheid

Ga bij de beschouwing over veiligheid in op:

- de veiligheidsmaatregelen en richtlijnen waaraan de opslagterminal moet voldoen;⁶
- de gevolgen van de toekomstige installaties van de Euro Tank Terminal (Fase 3) voor de veiligheid in de bestaande inrichting (de huidige Fase 1 en Fase 2);
- de relatie met rampbestrijdingsplannen in de Europoort;
- beschrijving van de incident scenario's en de wijzen van bestrijding;
- incidenten als in Buncefield (gaswolkexplosie) en op kleinere incidenten, ook als die geen slachtoffers eisen;
- de verhoging van de kans op calamiteiten in nabijgelegen tankputten en eventuele domino-effecten ten gevolge van calamiteiten;
- externe risico's zoals de twee naast de inrichting gelegen tanks waarin MICRO Chemie ammoniak opslaat, het medegebruik van steigers door MICRO Chemie en afvoerleidingen tussen de ammoniaktanks en steiger 2;
- het laad- en losplatform (steigers 1, 2 en 3) en de aanwezige veiligheidsmaatregelen aldaar;
- de aan- en afvoerleidingen van de producten en de koppeling tussen leidingen bij lossen en laden met de bijbehorende risico's;
- de kans op en de gevolgen van een aanvaring als gevolg van langskomende vaartuigen tijdens laden en lossen;
- gevolgen voor de nautische veiligheid door de toename van het aantal scheepvaartbewegingen van en naar de terminal als gevolg van het initiatief.

In het MER moet duidelijk zijn met welke maatregelen een aanvaardbaar risico bereikt wordt. De berekende risico's dienen getoetst te worden aan de grens- en richtwaarde van het plaatsgebonden risico en de oriënterende waarde van het groepsrisico uit het BEVI⁷. Beschouw hierbij expliciet de toename van het risico ten aanzien de eventueel aanwezige dan wel geprojecteerde (beperkt) kwetsbare objecten buiten de inrichtingsgrens.⁸

4.3 Lucht

Emissies

Beschrijf de huidige situatie en de autonome ontwikkelingen met betrekking tot de luchtkwaliteit voor het studiegebied. Geef aan welke effecten de ingebruikname van de terminal heeft op de luchtkwaliteit. Geef in het MER inzicht in de emissiebronnen en de geëmitteerde stoffen. Betrek daarbij de emissie van schepen op het relevante deel van de vaarroute en tijdens laden en lossen⁹. Geef daarbij aan welke emissie factoren worden gebruikt en hoe deze worden toegepast voor de verschillende scheepstypen en scheepsbewegingen.

⁶ Geef hierover een gedetailleerd overzicht.

⁷ Besluit Externe Veiligheid Inrichtingen.

⁸ te denken valt aan onder andere de ammoniakopslagtanks van MICRO Chemie, de inrichting van Kemira Chemicals en de kern Maassluis.

⁹ Breng hiertoe in beeld welke extra scheepvaartverkeersstromen (routes en tijdstippen) het voornemen oproept.

Beschrijf in het MER de beperkingen verbonden aan de gekozen modelleringmethode, de representativiteit van gebruikte modelinput (zoals activiteitsgegevens, emissiefactoren, achtergrondconcentraties en meteorologische gegevens) en modelaanname (ten aanzien van bijvoorbeeld verspreiding en omzetting van luchtverontreiniging in de atmosfeer). Presenteer onzekerheidsmarges in de eindresultaten, als ook in de berekende achtergrondconcentraties en de effecten van mitigerende maatregelen.

Geef voor zinvolle combinaties van uitvoeringsalternatieven van de typen opslagtanks en emissiebeperkende maatregelen (zie ook §3.2) de totale emissie van de relevante stoffen per jaar cq de piekmissies bij laden en lossen weer. Maak in het MER aannemelijk dat het voornemen (inclusief eventuele mitigerende maatregelen) realiseerbaar is binnen de luchtkwaliteitseisen van de Wet milieubeheer.

Immissies

De verwachte bijdragen aan immissies van fijn stof ($PM_{2,5}^{10}$ en PM_{10}), NO_x , SO_2 , VOS en stoffen met een lage geurdrempel, die door het voornemen kunnen worden geëmitteerd moeten voor alle relevante alternatieven worden gekwantificeerd. Geef in het MER de immissies hiervan op kaart weer.

Geur

Geef in het MER voor alle relevante alternatieven de toename van de geuremissie (aantal geureenheden per uur) en geurhinder weer voor de normale bedrijfssituatie en tijdens pieken¹¹. Om de toename van de geurhinder in beeld te brengen dient de referentiesituatie weergegeven te worden, alsmede de situatie na uitbreiding, bij voorkeur door middel van contourlijnen. Geef inzicht in het aantal geurgehinderden en geurgevoelige locaties.

Verzurende en vermestende depositie

Kwantificeer de totale atmosferische depositie van verzurende en vermestende stoffen op verschillende afstanden van de installatie en geef deze op kaart weer. Daarbij is met name aandacht nodig voor een eventuele toename van depositie in Natura 2000-gebieden (zie verder §4.4).

4.4 Natuur

In het MER dienen de mogelijke belangrijke nadelige gevolgen voor de natuur beschreven te worden. De Commissie adviseert dit te doen aan de hand van de volgende informatie.

Gebiedsbescherming

Geef in het MER aan of het voornemen, in cumulatie met andere autonome ontwikkelingen in het plangebied, gevolgen kan hebben voor beschermde na-

¹⁰ Het Europese Parlement heeft op 11 december 2007 streef- en grenswaarden voor $PM_{2,5}$ vastgesteld. Voor $PM_{2,5}$ geldt een grenswaarde (jaarnorm $25 \mu\text{g}/\text{m}^3$ per 2015), streefwaarden ($20 \mu\text{g}/\text{m}^3$ per 2020) en een reductiedoelstelling voor de 'gemiddelde-blootstellingsindex' (GBI) tot 20% voor de periode 2010-2020. De GBI is de gemiddelde blootstelling van de bevolking van een lidstaat die voor het referentiejaar (2010) wordt vastgesteld met het doel de schadelijke gevolgen voor de menselijke gezondheid te verminderen. Deze moet waar mogelijk binnen een bepaalde termijn worden bereikt. Naar verwachting zal de nieuwe EU-richtlijn eind 2008 zijn geïmplementeerd in de Nederlandse wetgeving. In beginsel kunnen de bepalingen van een richtlijn geen rechtstreekse werking hebben voordat de implementatietermijn is verstreken. Lidstaten dienen zich gedurende deze termijn wel te onthouden van maatregelen die het bereiken van het doel van de richtlijn in gevaar zouden brengen.

¹¹ Betrek hierbij ook calamiteiten en incidenten die grote stankwolken opleveren en mogelijk tot evacuatie kunnen noodzaken.

tuurgebieden (externe werking).¹² Daarbij dient met name rekening te worden gehouden met verzurende en vermestende depositie (zie §4.3). Indien dat het geval zou kunnen zijn, presenteer dan per Natura 2000- gebied:

- de begrenzingen van het gebied aan op kaart, inclusief een duidelijk beeld van de ligging van het plangebied;
- de afstanden van de voorgenomen activiteit tot de beschermde gebieden of kaarten met een duidelijke schaal waarvan dit is af te leiden.
- de (vigerende) instandhoudingsdoelstellingen voor de verschillende soorten en habitats en of sprake is van een behoud- of verbeterdoelstelling;
- de (landelijke) staat van instandhouding en de betekenis van dit gebied voor de verschillende soorten en habitats.

Soortenbescherming

Naar verwachting zullen er geen door de Flora- en faunawet beschermde soorten aanwezig zijn in het plangebied. Onderbouw in het MER of dat inderdaad het geval is. Indien er wel beschermde soorten in het plangebied aanwezig zijn bepaal dan in hoeverre verbodsbepalingen¹³ mogelijk overtreden worden.

4.5 Bodem en Water

Beschrijf in het MER de hoeveelheden afval- en hemelwater die vrijkomen bij de voorgenomen activiteit en de verwachte kwaliteiten van deze waterstromen. Geef aan hoe deze stromen worden opgevangen (gescheiden of samen) en hoe deze worden afgevoerd richting bedrijfsriolering, waterzuivering of oppervlaktewater. Geef weer welk aandeel de waterstromen van de uitbreiding hebben in het geheel van de gehele inrichting van Euro Tank Terminal, dit zowel qua verwachte verontreinigingen als debiet.

Beschrijf voor de emissies naar water de eventuele gevolgen voor het milieu onder normale bedrijfsvoering. Geef aan welke maatregelen genomen worden om de gevolgen voor het milieu zoveel mogelijk te beperken.

Presenteer in het MER beknopt welke maatregelen worden genomen om bij calamiteiten op de uitbreidingslocatie en bestaande inrichting emissies richting (water)bodem en (oppervlakte)water te voorkomen.

4.6 Overige milieuaspecten

Volg voor de milieueffecten van overige onderdelen (afval, verkeer, geluid, energie en landschap) de in de startnotitie genoemde werkwijze.

¹² Als op grond van objectieve gegevens niet kan worden uitgesloten dat het voornemen afzonderlijk dan wel in combinatie met andere plannen of projecten, significante gevolgen kan hebben voor een Natura 2000-gebied, rekening houdend met de instandhoudingsdoelstellingen van dat gebied, geldt dat een passende beoordeling opgesteld moet worden.

Onderzoek in de passende beoordeling of de zekerheid kan worden verkregen dat het project in cumulatie met andere projecten of handelingen geen schadelijke gevolgen heeft voor de natuurlijke kenmerken van het gebied. Wanneer uit de passende beoordeling blijkt dat er wel sprake kan zijn van significante gevolgen, kan geen toestemming worden verleend voor het project, tenzij de zogenaamde ADC-toets wordt doorlopen. De ADC-toets houdt op grond van art. 19g en 19h van de Nbw 1998 respectievelijk in: A: zijn er Alternatieve oplossingen voor een project of handeling? Inclusief locatiealternatieven. D: zijn er Dwingende redenen van groot openbaar belang waarom het project toch gerealiseerd moet worden? en C: welke Compenserende maatregelen zullen dan getroffen worden om te waarborgen dat de algehele samenhang van Natura 2000 bewaard blijft?

¹³ art. 8 (planten) en 9 - 12 (dieren) van de Flora en faunawet.

5. OVERIGE ASPECTEN

Voor de onderdelen 'vergelijking van alternatieven', 'leemten in milieu-informatie' en 'samenvatting van het MER' heeft de Commissie geen aanbevelingen naast de wettelijke voorschriften.

BIJLAGE 1: Projectgegevens

Initiatiefnemer: Euro Tank Terminal B.V.

Bevoegd gezag: Gedeputeerde Staten van de Provincie Zuid-Holland en Rijkswaterstaat

Besluit: Vergunningen in het kader van de Wet milieubeheer (Wm) en de Wet verontreiniging oppervlaktewateren (Wvo)

Categorie Gewijzigd Besluit m.e.r. 1994: C25.0

Activiteit: Euro Tank Terminal B.V. heeft het voornemen om de inrichting voor de op- en overslagterminal voor koolwaterstoffen, gelegen aan de Wolgaweg 33 te Rotterdam, uit te breiden met 11 tanks met een totale capaciteit van 400.000 m³, voor de opslag van onder andere benzine, jetfuel, stookolie en methanol.

Betrokken documenten:

De Commissie heeft de volgende documenten betrokken bij haar advisering:

- Startnotitie milieueffectrapportage Uitbreiding Euro Tank Terminal B.V.

De Commissie heeft geen inspraakreactie via bevoegd gezag ontvangen.

Procedurele gegevens:

aankondiging start procedure in De Schakel van: 27 augustus 2008

aanvraag richtlijnenadvies: 26 augustus 2008

brief van bevoegd gezag: 23 september 2008 uitstel adviestermijn met 14 dagen

ter inzage legging startnotitie: 1 tot en met 29 september 2008

richtlijnenadvies uitgebracht: 18 november 2008

Werkwijze Commissie bij richtlijnenadvies:

In dit advies geeft de Commissie aan welke onderwerpen naar haar mening behandeld dienen te worden in het MER en met welke diepgang. De Commissie neemt hierbij de startnotitie als uitgangspunt.

Samenstelling van de werkgroep:

Per project stelt de Commissie een werkgroep samen. De werkgroepsamenstelling bij het onderhavige project is als volgt:

ir. J.J. Bakker

ir. B. Barten (werkgroepsecretaris)

ir. D. Jansen

drs. J.G.M. van Rhijn (voorzitter)

Advies voor richtlijnen voor het milieueffectrapport Uitbreiding Euro Tank Terminal B.V

Euro Tank Terminal B.V. heeft het voornemen om haar op- en overslagterminal voor koolwaterstoffen, gelegen aan de Wolgaweg 33 te Rotterdam, uit te breiden met een totale capaciteit van 400.000 m³. Ten behoeve van de besluitvorming wordt de procedure van de milieueffectrapportage (m.e.r.) doorlopen. Gedeputeerde Staten van Zuid-Holland en Rijkswaterstaat zijn bevoegd gezag in deze procedure.

ISBN: 978-90-421-2548-3

Commissie voor de
milieueffectrapportage

Arthur van Schendelstraat 800 Utrecht

T 030 - 234 76 66

F 030 - 233 12 95

E mer@eia.nl

w www.commissiemer.nl

